

Tuomio / Award:

Kari Valtonen 50 JT 2004-6

Oli valitettavaa, ettei Frank Fiedlerin erinomainen *Infoblatt* ilmestynyt tämän kilpailun ollessa käynnissä, vaikka useat laatijat saavatkin tietoa kilpailujulistuksista internetistä. Tämä voi osaltaan selittää, miksi vain 33 kaksisiirtoista 19 laatijalta 12 maasta, osallistui kilpailuun. Vai olivatko odotukseni epärealistiset?

Oli myös ikävää, että minun oli hylättävä viisi tehtävää epätemaattisina. Kilpailujulistuksessa vaadittiin "kaksisiirtoisia, joissa on vähintään yhdessä vaiheessa moniuhkaus". Ehkä sana "moniuhkaus" - ja mahdollisesti sen käännökset eri kielille – ei ollut aivan niin yksiselitteinen kuin oletin. Olin kuitenkin jo päättäessäni teeman määrittänyt moniuhkauksen sisältävän enemmän kuin kaksi uhkausta.

Myös se tulkinta, että kolme eri yksitäistä uhkausta muodostavat "moniuhan" oli väärä, sillä kilpailujulistuksessa määriteltiin yksiselitteisesti, että teema oli mahdollista esittää yhdessä vaiheessa.

Epätemaattiset tehtävät olivat:

Nro 4 (Kf5/Kd5 1.dxc5!), 16 (Kg6/Kf4 1.Le4!), 19 (Kh2/Kd5 1.Td2!), 23 (Kh5/Ke4 1.De8!) and 26 (Ka8/Ke5 1.Rb3!).

Pyydän nöyrästi anteeksi epätemaattisten tehtävien laatijoilta: oivalsin vastausin myöhään, että olisin voinut ottaa heihin yhteyttä jo kesällä 2005 luottamusmiehen kautta ilmoittaakseni, että he voivat lähettää tehtävänsä vapaasti muihin kilpailuihin. Olen hyvin pahoillani!

Voisi luulla, että 27 temaattisen tehtävän tuomitseminen ei kestäisi kauan. Eri syistä johtuen (muun muassa muutto uuteen asuntoon) kesti kuitenkin lähes vuoden laadinta-ajan päättymisestä (1. maaliskuuta 2005), ennen kuin pystyin kunnolla keskittymään tuomitsemiseen.

Edeltäjien etsimisessä minua auttoi Herr Degener – vielen Dank! – ja hänen korvaamaton tietokantansa. Vaikka yhtään selvää, rakenteeltaan samankaltaista edeltäjää ei löytynyt, muutama tehtävä tuli hylätyksi temaattisesti samankaltaisen tehtävän löyty-

Although many problemists pick recent tourney announcements from The Internet, it was nevertheless unfortunate that Frank Fiedler's excellent Infoblatt was not published while this tourney was in progress. That may in part explain why no more than 33 two-movers (by 19 composers representing 12 countries) were sent to this tournament. Or were my expectations unrealistic?

It was also unfortunate that I had to exclude five entries simply because they were unthematic. The tourney announcement required "2-movers with multiple threat in at least one phase". Probably the meaning of the word "multiple" – and, possibly, its translations into different languages – was not as unambiguous as I thought. Anyway, I had decided since I suggested the theme that "multiple" stands for more than two i.e. triple, quadruple etc., but not for double.

Also the interpretation that three different single threats after three keys constitute "a multiple threat" was wrong, because the announcement explicitly states that the required theme was possible to achieve in one phase.

The unthematic entries were the following: Nr 4 (Kf5/Kd5 1.dxc5!), 16 (Kg6/Kf4 1.Be4!), 19 (Kh2/Kd5 1.Rd2!), 23 (Kh5/Ke4 1.Qe8!) and 26 (Ka8/Ke5 1.Sb3!).

I owe a deep apology to the composers of the unthematic problems: it occurred to me very late that I might have contacted them as early as in the summer of 2005 via the neutral judge, notifying them about the fact that they are free to use their entries in some other tourney. I am very sorry!

You might think that judging a theme tourney with 27 thematic entries would not take much time. However, for a number of reasons (moving into a new flat being one of them), almost a year from the closing date (March 1st, 2005) passed before I was able to concentrate on the judging process properly.

misen vuoksi. Niistä ja muutamista muista seuraavassa:

Nro 2 on erittäin taloudellinen toisen asteen Fleck, mutta 1.-Re6 2.Db4, Dc4# on hyvin häiritsevää;

5: (Kg4/Kd6 1.Dh7!) kaksivaiheinen osittainen Fleck matinmuutoksin alkusiirroilla, jotka suojaavat mK:n eri pakoruudut, on esitetty usein aikaisemmin ja myös taloudellisemmin; 6: taloudellinen kuusinkertainen pseudo-vapaa Fleck, jossa vD tekee kuusi mattia, mutta seitsemän mattia esitti Hauke Reddmann, *Die Schwalbe* Febr. 1988: Kc7 Le1 Rd3 e3 sb3 c2 f2 f3 f5 – Kd4 Tg1 h4 Le2 Rh3 g2 sf4 h5 (10+8) 1.a8D! Tehtävässä nro 6 alkusiirto ei ole paljon parempi kuin Reddmannin tehtäväsä, koska f6:ssa on torjumaton pakoruutu; 8: ennätystehtävä, jossa on 10 *erilaista* (yhteensä 4x3) mattisiirtoa neljässä vaiheessa, mutta alkusiirron jälkeen on vain kaksi uutta mattia, uhkia ei eritellä ja torjunta 1.-Lxe4! toistuu; 9: katso huomautusta tehtävään nro 5; 13: tämä kolmivaiheinen vapaa Fleck on itse asiassa kaksivaiheinen: 1.Rc1?:n torjuu myös 1.-Kxb2!; 14 on miellyttävä englantilais-suomalainen Novotny, mutta moniuhka houkutusessa 1.Tc7?, etenkin 2.Ra6# ja 2.Ra8#, on vailla temaattista merkitystä; 17 on mukava tehtävä, mutta sen sisältö, Dombrovskis uhanvähennyksin ja -paluin sekä duaalinvältöin on esitetty aikaisemmin ja taloudellisemmin (esimerkiksi Jevgeni Bogdanov, 1. palkinto *Lvovskaja Pravda* 1987: Kg1 Dg2 Td2 Lf7 Rc2 g6 se6 f4 – Kf5 Ta4 a7 Lc7 Rc5 d1 sf6 (8+7) 1.Td4? (2.ABC#) a! 1.Df3? (2.AB#) b! 1.Te2! (2.C#) b/c 2.A/B#), ja temaattiset matit siirtoihin 1.-dxe5, Rxe5 ovat jo alkua- asemassa; 20: ennätystehtävä, jossa on kolmessa vaiheessa eri pattereista syntyvät moniuhat, mutta uhanerittelyä tai temaattisesti kiinnostavia asioita on tuskin lainkaan; 22: kolmivaiheinen tehtävä, jossa on kaksi pakoruudun antavaa alkusiirtoa, uhka- ja muunnelmamattien vuorottelua ja muutospeliä, mutta moniuhan merkitys on epäselvä; 32: hyvä esimerkki uhanvähennyksestä ja hauska alkusiirto, mutta taloudellisuudessa on parannettavaa, esimerkiksi vRh8 on tarpeeton alkusiirron jälkeen.

As for anticipations, I consulted Herr Degener – vielen Dank! – and his indispensable Datenbank. Although no evident constructional anticipations were found, a few entries fell aside owing to thematically related predecessors. I will discuss them, and a few other entries, here.

*Nr 2 a highly economical secondary Fleck with homogenous threat separation, but 1.- Se6 2.Qb4, Qc4 is very disturbing; 5: (Kg4/Kd6 1.Qh7!) a two-phase partial Fleck with changed play produced by keys that guard different flights of bK has been shown several times before, with better economy too; 6: an economical six-fold pseudo-free Fleck with six mates by wQ, but seven Q mates was shown by Hauke Reddmann, *Die Schwalbe* Febr. 1988: Kc7 Be1 Sd3e3 Pb3c2f2f3f5 – Kd4 Rg1h4 Be2 Sh3g2 Pf4h5 (10+8) 1.a8Q! In nr 6 the key is not much better than Reddmann's because of an unguarded flight f6; 8: a task with 10 different (4x3 altogether) threats spread over four phases, but in the post-key play there are only two new mates, threats are not separated at all, and the refutation 1.- Bxe4! is repeated; 9: see comment on nr 5; 13: this three-phase free Fleck is actually a two-phase problem: 1.Sc1? is refuted by 1.- Kxb2! too; 14 a nice English & Finnish Novotny, but the multiple threat in a try 1.Rc7?, especially 2.Sa6# and 2.Sa8#, have no thematic function whatsoever 17 a nice entry, but this particular form of Dombrovskis with threat reduction, threat arrival and dual avoidance has been shown with better economy (for instance by Yevgeni Bogdanov, † Pr. Lvovskaya Pravda 1987: Kg1 Qg2 Rd2 Bf7 Sc2g6 Pe6f4 – Kf5 Ra4a7 Bc7 Sc5d1 Pf6 (8+7) 1.Rd4? (2.ABC#) a! 1.Qf3? (2.AB#) b! 1.Re2! (2.C#) b/c 2.A/B#), and the thematic mates to 1.- dxe5, Rxe5 are already set in the initial position; 20: a task with multiple threats arising from different batteries in three phases, but there is hardly any threat separation or other thematically interesting points 22: a three-phase problem with two flight-giving keys, some change of function of actual and threat mates, and changed play, but the function of multiple threat in the solution is obscure*

Haluan kiittää luottamusmies Teppo Mänttää, ystäväni jo 1960-luvulta lopulta alkaen, joka välitti minulle kilpailutehtävät toistaen tarkasti laatijoiden kirjoittamat ratkaisut ja huomautukset lisäten myös omia ja usein hyödyllisiä kommenttejaan. Tehtävät olivat tietysti vailla laatijoiden nimiä, mutta Teppo kertoi, mitkä tehtävät olivat samalta laatijalta. Tästä oli hyötyä, kuten tullaan myöhemmin näkemään. Kiitos, Teppo!

Karsittuani epätemaattiset, osittain edellytyt tai muista syistä epätydyttävät tehtävät, jäljellä oli 17 tehtävää. Päätin sisällyttää tuomioon niistä peräti 11. Se, että teemaa lähestyttiin useista eri suunnista, ja tuomiossa olevien tehtävien kelpo taso ovat perusteena käsitykselleni, että kilpailu oli loppujen lopuksi menestys, joskaan ei jäsinyttä sellainen.

Vaikka tämä on tuomio eikä kirjoitelma, niin minusta on välttämätöntä jälleen kerän selvittää, mitä tarkoitan termillä pseudo-vapaa – termillä, joka ei ehkä ole paras mahdollinen. Täydellisessä Fleckissä, ja sen sukulaisteeemoissa kuten Brogi, Ojanen, Karlström-Fleck, uhkamattien progressiivinen ja yhdistelevä erittely jne., kaikki mustan puolustukset ovat temaattisia. Vapaassa tai osittaisessa Fleckissä on lisäksi "vapaita" mustan siirtoja, jotka sallivat epätemaattisia mattien yhdistelmiä ja/tai jopa täysin uusia matteja, mutta laatija kohteliaasti vaikenee tällaisista muunnelmista. Pseudo-vapaassa Fleckissä on vain kahdenlaisia mustan siirtoja: sellaisia, jotka sallivat kaikki uhkaukset eli ovat puhtaasti epätemaattisia – ryhmä jota ei esiinny täydellisessä Fleckissä – ja sellaisia, joita seuraavat vain teemanmukaiset matit, puhtaasti temaattiset muunnelmat. "Vapaat" siirrot ovat siis pseudo-vapaita verrattuina osittaisen Fleckin vapaisiin siirtoihin.

Tämä ei ole vain teoreettinen erottelu, vaan sillä on mielestäni myös käytännöllisiä seurauksia. Täydellinen Fleck usein rajoittaa laatijan mahdollisuuksia esittää ideansa uhanerittelyn yhteydessä. Vapaa Fleck antaa laatijoille paljon enemmän liikkumavaraa, mutta voi usein saattaa ratkaisijan ymmälleen, ellei ole ilmeistä yhdistävää tekijää, joka erottaa temaattisen pelin muusta sisällöstä. "Vapaita" tulkintoja leimaa siksi usein tietty keinotekoisuus tai sattumanva-

32: *a nice example of threat reduction with an amusing key, but economy leaves too much for improvement, for instance wSh8 is superfluous in the post-key play.*

Here I want to extend my thanks to the neutral judge Teppo Mänttä, my friend since the late 60s, who submitted the participating problems to me, meticulously repeating the authors' full solutions and remarks and also including his personal, often useful notes. The diagrams were, of course, anonymous, but Teppo told me which problems were composed by the same author, a piece of information that proved useful, as you will see. Thank you, Teppo!

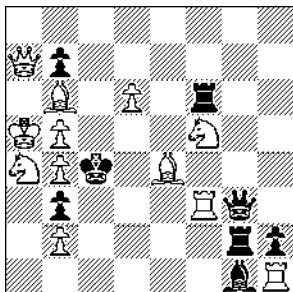
After the exclusion of unthematic, partly anticipated, or in some other respect unsatisfactory entries, there were still 17 compositions to evaluate, and I decided to include no less than 11 of them in the award. The set theme was approached from a large variety of angles, and that, plus the decent level of the honored problems, give me the impression that the tourney was, after all, a success, if not a huge one.

Although this should be an award, not an essay, I find it necessary, once again, to explain what I mean by "pseudo-free" (the label may not be the best possible). In total Fleck (and related themes such as Brogi, Ojanen, Karlstroem-Fleck, progressive and combinative separation etc.) all black defences are thematic, i.e. countered by thematic play only. In free (or partial) Fleck-type theme presentations, there are, in addition, "free" black moves which allow some unthematic combinations of thematic mates and/or, possibly, even completely new ones, but those variations are politely ignored by the composer. In pseudo-free variant of Fleck-type themes, there are only two kinds of black moves: those that allow all threats. i.e. are purely non-thematic (a category non-existent in total Fleck), and those which are followed by thematic play only, i.e. are purely thematic. The "free" moves are, in other words, pseudo-free compared to the free ones in partial Fleck.

The distinction is not just theoretical but, in my opinion, has practical consequences, too. Total Fleck may (and often does) essentially limit composers' scope in pro-

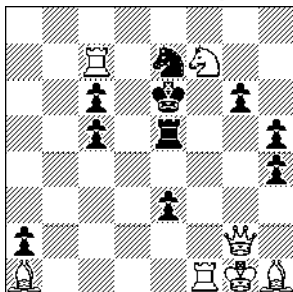
**1. kunniamaininta/
1st Honorable Mention
Zoltan Labai (SVK)**

2#

12+8

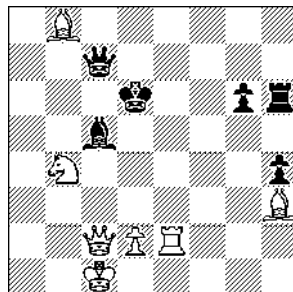
**2. kunniamaininta/
2nd Honorable Mention
Harri Hurme, Espoo**

2#

7+10

**3. kunniamaininta/
3rd Honorable Mention
Mikael Grönroos, Vaasa**

2#

7+6

1. a8D? (2. Dad8, Da7, Da1#) bxc4/Dxf2/Lf8
2. Dad8/Da7/Da1#, 1.- hxg6!

1. Dxe6! (2. Dd6, Db6, Dd5#) bxc4/Dxf2/Lf8
2. Dd6/Db6/Dd5# 1.- R- /R~4/Rxg6/Rc6
2. De4, Dxe3, Lxe3/De4/Dxe3/Lxe3#.

1. kunniamaininta: nro 27 Zoltan Labai (SVK)

Uhanvähennys on *a priori* kiinnostavampaa kuin uhanlisäys, eikö vain? Mielestäni tämä tehtävä on hyvä vastaesimerkki, sillä musta saa jotain vastineeksi vD:n lisääntyneestä liikkuvuudesta. Ensimmäinen houkutus (1.Lc5? Txd6!) osoittaa, että valkean on uhattava jotain enemmän. Toisessa ja kolmannessa houkutuksessa (1.Ld4? Txf5! 1.Le3? Dxd6!) valkea luo haittoja itselleen. Alkusiirto välttää haitat, mutta antaa mustalle kaksi uutta puolustusta. Laatiija on löytänyt yksinkertaisen ja tehokkaan koneiston muuttaakseen edellisen vaiheen muunnelmamatin seuraavan vaiheen uhkauseksi. Puolustuksenmuutos 1.-Lxb6+/b6+ 2.Rxb6# on tietysti alkeellinen, mutta se syntyy loogisesti ja luontevasti koneistosta ja on miellyttävä lisä.

*1.- Lxb6 2.Rxb6# 1.Lc5? (2.Rb6A#) Lxc5 2.Dxc5B#, 1.- Txd6! 1.Ld4? (2.A,B#) Lxd4 2.Dxd4C#, 1.- Txf5! 1.Le3? (2.A,B,C#) Lxe3 2.Rxe3D#, 1.- Dxd6! 1.Lf2! (2.A,B,C,D#) Lxf2/Dxf2/b6+ 2.Tc1/Tc3/Rxb6#.

1st Honorable Mention: nr 27 Zoltan Labai (SVK). Threat reduction is *a priori* bound to be more interesting than threat increase, isn't it? Well, in my opinion this problem is a good counter-example, since here black is given something in exchange of wQ's increased mobility. The first try (1.Bc5? Rxd6!) shows that white has to threaten more, in the second and third try (1.Bd4? Rxf5! 1.Be3? Qxd6!) white commit errors. The key avoids all errors but gives black two new defences. The composer has found a simple and effective mechanism to convert an actual mate of the previous phase into a new threat in the next phase. The mate transference 1.- Bxb6+/b6+ 2.Sxb6# is of course primitive but is generated logically and naturally from the mechanism and is a nice addition.

*1.- Bxb6 2.Sxb6# 1.Bc5? (2.Sb6A#) Bxc5 2.Qxc5B#, 1.- Rxd6! 1.Bd4? (2.A,B#) Bxd4 2.Qxd4C#, 1.- Rxf5! 1.Be3? (2.A,B,C#) Bxe3 2.Sxe3D#, 1.- Qxd6! 1.Bf2! (2.A,B,C,D#) Bxf2/Qxf2/b6+ 2.Rc1/Rc3/Sxb6#.

2nd Honorable Mention: nr 11 Harri Hurme, Espoo. One of the few entries showing the required theme in secondary play only. As such, secondary Fleck involving bR with four secondary threats has of course been shown before (for instance by O. Strerath as early as in 1948), but extra flavor is given by two changed mates and some

2. kunniamaininta: nro 11 Harri Hurme, Espoo

Yksi harvoista tehtävistä, joissa teema esiintyy vain toiseen asteen pelissä. Sekundaarinen Fleck, jossa toisen asteen askeen uhat synnyttää mT, on tietysti esitetty aikaisemmin, esimerkiksi O. Sterath jo vuonna 1948, mutta kaksi matinuutosta sekä esipelin ja ratkaisun väliset lisämuunnelmat – joita valitettavasti ei korosteta houkutuksella – antavat tehtävälle ylimääräistä maustetta, ja lisäksi shakkaukselle altistava alkusiirto on hyvä. Jotkut voivat pitää parempana *valkeaa* sotilasta e3:ssa, joka mahdollistaisi siirron 1.-Txe3, nythän mT:n yhdentekävä siirto on pelkästään virtuaalinen, mutta itselläni ei ole asiasta vankkaa mielipidettä.

*1.- Rc8,Rf5/Rg8/Td5,Tg5/Te4 2.Dxg6/Dxc6/Tf6/Dxe4# 1.**Dh2!**(2.Dxe5#) T~/Td5/Tf5/Tg5+/Te4 2.Tf6,Rd8,Rg5, Dd6/Tf6/Rd8/Rxg5/Dd6#.

3. kunniamaininta: nro 7 Mikael Grönroos, Vaasa

Pseudo-vapaa Fleck sekä ensimmäisen että toiseen asteen pelissä Erinomainen taloudellisuus, etenkin ottaen huomioon toisen ja kolmannen vaiheen, jotka luovat 3x2-Zagorujkon kahdella lisämuutoksella siirtoon 1.-g5 (vaikka 2.De5# toistuukin). Minun oli valittava tämän ja tehtävän nro 18 välillä, sillä molemmat ovat saman laatijan työtä ja sekundaarimatit ovat identtiset. En voinut palkita molempia tehtäviä tämän omalaatuisen edeltäjätapauksen vuoksi. Päädyin sijoittamaan tämän tehtävän alemmas, koska toinen ja kolmas vaihe eivät ole temaattisia, houkutuksessa ei eritellä uhkausta 2.dxc5# ja torjunta 1.-Lxb4! toistuu.

*1.- Th5 2.Dxg6# [1.d4? (2.Dxc5,dxc5#) Dxb8/Th5 2.Dxc5/Dxg6#, 1.- Lxb4!] 1.Dc3? (2.Df6,De5#) Th5/g5,Dxb8 2.Df6/De5#, 1.- Lxb4! 1.**Dc4!**(2.De6,Df4/Dd5#) Th5/Dxb8/g5 2.De6/Df4/Dd5# 1.- L~/Lb6/Le3/Lxb4 2.Dc6A,Dxc7B,Lxc7C/A/B/C#.

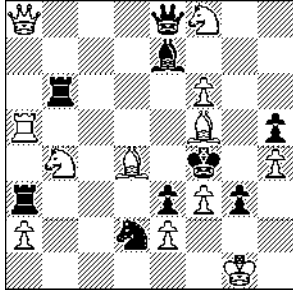
added play between the set (unfortunately not underlined by a try) and actual play, and the check-provoking key is good. Some would prefer wPe3, allowing 1.- Rxe3, since now the random move of bR is purely virtual, but I do not have a strong opinion about that.

*1.- Sc8,Sf5/Sg8/Rd5,Rg5/Re4 2.Qxg6/Qxc6/Rf6/Qxe4# 1.**Qh2!**(2.Qxe5#) R~/Rd5/Rf5/Rg5+/Re4 2.Rf6,Sd8,Sg5,Qd6/Rf6/Sd8/Sxg5/Qd6#.

3rd Honorable Mention: nr. 7 Mikael Grönroos, Vaasa. Pseudo-free Fleck in both primary and secondary play. Economy is excellent, especially considering that there is a second and third phase that extend this problem into a 3x2 Zagoruyko with two additional changes to 1.-g5 (although 2.Qe5# is repeated). In ranking I had to make a choice between this problem and nr 18, since they are composed by the same author, and the mates of the secondary play are identical. I could not give prize to both entries owing to a peculiar case of self-anticipation. The scales were tipped against this work, because the second and third phases are not thematic, in the try 1.d4? the threat 2.dxc5# is not separated, and the refutation 1.- Bxb4! is repeated.

*1.- Rh5 2.Qxg6# [1.d4? (2.Qxc5,dxc5#) Qxb8/Rh5 2.Qxc5/Qxg6#, 1.- Bxb4!] 1.Qc3? (2.Qf6,Qe5#) Rh5/g5,Qxb8 2.Qf6/Qe5#, 1.- Bxb4! 1.**Qc4!**(2.Qe6,Qf4/Qd5#) Rh5/Qxb8/g5 2.Qe6/Qf4/Qd5# 1.- B~/Bb6/Be3/Bxb4 2.Qc6A,Qxc7B,Bxc7C/A/B/C#.

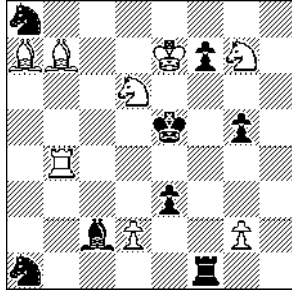
**4. kunniamaininta/
4th Honorable Mention**
Jorma Paavilainen, Espoo

2#

12+9

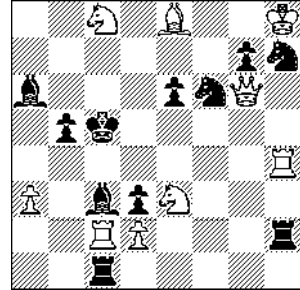
**5. kunniamaininta/
5th Honorable Mention**
Vasil Djatshuk (UKR)

2#

8+8

**1. maininta/
1st Commendation**
Mikael Grönroos, Vaasa

2#

9+11

4. kunniamaininta: nro 30 Jorma Paavilainen, Espoo

Tuttu perikriittinen koneisto, tällä kertaa vapaassa Karlström-Fleckissä. Vaikka aluksi tehtävä näyttää tarjoavan niukasti uutta, avoin asema ja hyvä tilankäytön taloudellisuus on minusta hyvin miellyttävää. Lisäksi jokainen houkutus antaa mustalle ylimääräisen puolustuksen, joka yrittää hyödyntää vL:n siirtymisen kriittisen ruudun yli siirtymällä tälle ruudulle, mutta se ei riitä, toisin kuin saman nappulan siirtyminen toiselle ruudulle katkoen vT:a (säälä, että 1.- Txa5! on lyönti, mutta lauta on liian pieni!). 1.Le4? Rxf3+! on mukava lisä, vaikka 1.- Rxf3+! on itse asiassa ylimääräinen torjunta, sillä kolmea täystorjuntaa enempää ei saisi olla. Olen taipuvainen tinkimään tästä vaatimuksesta, sillä puolustus antaa yhden lisämotiivin vD:n olemassaololle, toinen on 1.Lb1?:n jälkeen 1.-Re4, Rxb1 2.D(x)e4. Muita valkeita nappuloita käytetään paljon tehokkaammin.

1.Lh7? (2.Tf5A,Rd5B,Le5C#) Dg6 2.Rxg6#, 1.- Db5! 1.Lb1? (2.A,B,C#) Td3 2.Rxd3#, 1.- Txa5! 1.Lc8? (2.A,B,C#) Te6 2.Rxe6#, 1.- Tb5! 1.Le4? Rxf3+! 1.Lg4? hxg4! **1.Lh3!** (2.A,B,C#) Lxb4/Lc5/g2 2.A/B/C# 1.- Db5/Txa5/Tb5/Rxf3+ 2.Rg6/Rd3/Re6/Dxf3#.

5. kunniamaininta: nro 10 Vasil Djatshuk (UKR)

Hyvin temaattinen esitys, Hannelius syklin moniuhin osittaisessa Fleckissä. Tämä

4th Honorable Mention: nr.30 Jorma Paavilainen, Espoo. A familiar mechanism to create pericritical play, this time in the context of partial Karlstroem-Fleck. Although, at first glance, there seems to be little new, I find the open setting with good economy of space very pleasing. Furthermore, each try gives black an extra defence which tries to exploit wB's crossing of a critical square by moving onto it but proves insufficient, whereas the same piece refutes the try by moving to another square, shutting off wR (a pity, though, that 1.- Rxa5! is a capture, but the board is too small!). 1.Be4? Sxf3+! is a nice addition, although 1.- Sxf3+, is, strictly speaking, a superfluous defence, because there should be no more than three total defences. Here I am inclined to ignore that, since the move gives one more justification to the existence of wQ on the board, the other being 1.- Se4, Sxb1 2.Q[x]e4# after 1.Bb1?. A much better use is made of other white pieces.

1.Bh7? (2.Rf5A,Sd5B,Be5C#) Qg6 2.Sxg6#, 1.- Qb5! 1.Bb1? (2.A,B,C#) Rd3 2.Sxd3#, 1.- Rxa5! 1.Bc8? (2.A,B,C#) Re6 2.Sxe6#, 1.- Rb5! 1.Be4? Sxf3+! 1.Bg4? hxg4! **1.Bh3!** (2.A,B,C#) Bxb4/Bc5/g2 2.A/B/C# 1.- Qb5/Rxa5/Rb5/Sxf3+ 2.Sg6/Sd3/Se6/Qxf3#.

5th Honorable Mention: nr. 10 Vasil Djatshuk (UKR). A highly thematic entry showing Hannelius with cyclic multiple threats

olisi voinut olla palkintotehtävä viitisentoista vuotta sitten, vaikka Zappas esitti teeman viidellä teema uhkauksella jo vuonna 1987 ja Ruhlis neljällä uhkauksella vuonna 1970. Tämä tehtävä on on silti hyvin miellyttävä ja yhdessä tai useassa mielessä edellisiä tehtäviä parempi: hyvä materiaalin- ja tilankäytön taloudellisuus, avoin asema, eri alkusiirtonappuloilla tehdyt vaihtelevat houkutukset joka vaiheessa jne. Oikean alkusiirron tekevä nappula on toki poissa pelistä, mutta onneksi se on vaatimaton sotilas. Sivumennen ja ehkä epäoleellisesti: jos mustan sotilaan siirto, esimerkiksi 1.-b6, sallisi matin 2.d4#, niin tehtävä esittäisi lisäksi Balbo-teeman neljässä muunnelmassa!

1.Tg4? (2.d4A,Ld4B,Rc4C#) Tf4(d)!
1.dxe3? (2.B,C,Tb5D#) Rb6(a)! 1.Lxe3?
(2.C,D,A#) Ld3(b)! 1.Rh5? (2.D,A,B#)
Rb3(c)! **1.g3!** (2.A,B,C,D#) 1.- Rb6(a)
2.d4A# 1.- Ld3(b) 2.Ld4B# 1.- Rb3(c)
2.Rc4C# 1.- Tf4(d) 2.Tb5D#.

1. maininta: nro 24 Mikael Grönroos, Vaasa

Toinen osittainen oman tehtävän edeltäjätapaus, jossa käytetään osaa tehtävän 11 rakenteesta ja esitetään tehtävästä 18 tuttua muutospeliä, mutta oleellisin eroin. Molemmat vaiheet ovat valitettavasti vapaita Fleckiä (esimerkiksi 1.-Rg4 and 1.-Rd7 sallivat kaksi kolmesta uhkamattista ja tehtävässä on täysin uusia epätemaattisia lisämattia 1.-b4 2.axb4#, 1.-Lb7 2.Dxb5# ja 1.-cT~1 2.Txc3#) ja matinmuutoksia on vain kaksi. On kuitenkin hauskaa, että ratkaisussa kuningatar uhkaa kolmea mattia 7. riviltä, sekundaarisessa pelissä se tekee kolme mattia pitkää viistoriviä pitkin ja ihan pikkuisen harmittavasti kuningatar uhkaa houkutuksessa vain *kahta* mattia d-linjalta! Pitäisin parempana rakennetta -vsd2, -mTh2 ja msd3?d2 (8+12), sillä mahdollisuus 1.-d1R 2.Dd4/Dd6# on nyt epäoleellinen.

1.Dxd3? (2.Dd6,Dd4,Dxc3#) Txh4,Txc2/
Lxc8/Txd2,Rxe8 2.Dd6/Dd4/Dxc3#, 1.- Re4!
1.Dxg7! (2.Da7,Dc7,De7#) Txh4/Lxc8/Lb7
2.Da7/Dc7/De7# 1.- fR~ /Rxe8,Rd7,Rg4/
Rd5/Re4 2.Dxc3/Dd4/De5#.

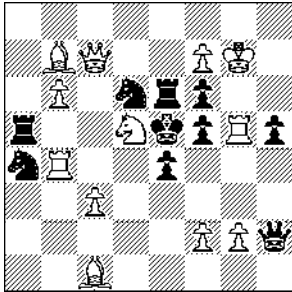
in partial Fleck. This might have been a prize-winner some fifteen years ago, although the theme was shown with five thematic threats already in 1987 by Zappas, and with four as early as in 1970 by Rukhlis. However, this rendering is still very appealing and in one or several respects superior to the predecessors: good economy of force and space, open setting, varied tries with a different unit making the key in each phase, and so on. Of course the unit that makes the correct key is out-of-play, but fortunately it is a humble Pawn. By the way, this may be irrelevant, but if 2.d4# were allowed by a move of a bP (say 1.-b6), the problem would, in addition, show Balbo Theme in four variations!

1.Rg4? (2.d4A,Bd4B,Sc4C#) Rf4(d)!
1.dxe3? (2.B,C,Rb5D#) Sb6(a)! 1.Bxe3?
(2.C,D,A#) Bd3(b)! 1.Sh5? (2.D,A,B#)
Sb3(c)! **1.g3!** (2.A,B,C,D#) 1.- Sb6(a)
2.d4A# 1.- Bd3(b) 2.Bd4B# 1.- Sb3(c)
2.Sc4C# 1.- Rf4(d) 2.Rb5D#.

1st Commendation: nr. 24 Mikael Grönroos, Vaasa. This entry is another case of partial self-anticipation, exploiting some of the matrix of 11, this time the whole showing changed play seen in nr 18, but with essential differences. Both phases are, unfortunately, free Fleck (for instance 1.-Sg4 and 1.-Sd7 allow two of the threat mates, and there are completely new unthematic superfluous mates 1.-b4 2.axb4#, 1.-Bb7 2.Qxb5# and 1.-cR~1 2.Rxc3#), and there are only two changed mates. It raises a smile, though, that in the actual play Q threatens three mates along the 7th rank, in the secondary play Q mates three times along the long diagonal, and it is just slightly annoying that in the try Q threatens only two mates along the d-file! As for the setting, I would prefer -wPd2, -bRh2 and bPd3?d2 (8+12), since the possibility 1.-d1S 2.Qd4,Qd6# is now irrelevant.

1.Qxd3? (2.Qd6,Qd4,Qxc3#) Rxh4,Rxc2/
Bxc8/Rxd2,Sxe8 2.Qd6/Qd4/Qxc3#, 1.-
Se4! **1.Qxg7!** (2.Qa7,Qc7,Qe7#) Rxh4/
Bxc8/Bb7 2.Qa7/Qc7/Qe7# 1.- fS~ /
Sxe8,Sd7,Sg4/Sd5/Se4 2.Qxc3/Qd4/Qe5#.

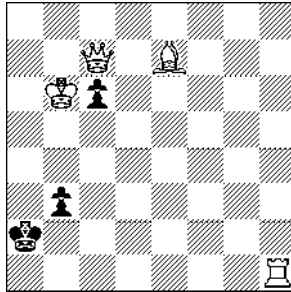
2. maininta /
2nd Commendation
Lars Larsen (DEN)

2#

12+10

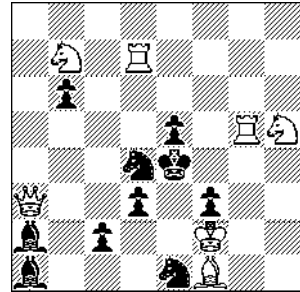
3. maininta /
3rd Commendation
Aleksander Tyunin (RUS)

2#

4+3

4. maininta /
4th Commendation
Aleksander Varinski (BLR)

2#

7+10

a) kuvio b) sc6-d5 c) sc6-d4

2. maininta: nro 33 Lars Larsen (DEN)

Vapaa Fleck, kolme matinmuutosta esipelin ja ratkaisun välillä ja hyvä pakoruudun antava alkusiirto, jossa pakoruudun käyttäminen johtaa lisämattiin duaalinväliin. Lisähoukutukset, etenkin osittain temaattinen 1.Re7? fxc5!, ovat miellyttäviä. On suuri sääli, että alkusiirron jälkeen vD on vain "iso lähetti".

*1.- Te7/Te8/Dxg2, Df4/Rxc3 2. Dxe7/fxe8D/L[x]f4/Dxc3# 1. Re7/Rxf6/f8R/Le3? fxc5/Rc5/Te8/Txd5! **1.Re3!** (2. Txe4/Rc4/Txf5#) 1.-eT~/Dxg2, Df4/Rxc3 2. Txe4/Rc4/Txf5# 1.- Kf4 2. Rg4# [Rc4?].

2nd Commendation: nr. 33 Lars Larsen (DEN). Free Fleck with three changed mates from set to actual play and a good flight-giving key, the exploitation of the flight leading to an additional mate with dual avoidance. Additional tries, especially the semi-thematic 1.Se7? fxc5!, are pleasing. It is a great pity that in the post-key play wQ is merely "a fat Bishop".

*1.- Re7/Re8/Qxg2, Qf4/Sxc3 2. Qxe7/fxe8Q/B[x]f4/Qxc3# 1. Se7/Sxf6/f8S/Be3? fxc5/Sc5/Re8/Rxd5! **1.Se3!** (2. Rxe4/Sc4/Rxf5#) 1.-eR~/Qxg2, Qf4/Sxc3 2. Rxe4/Sc4/Rxf5# 1.- Kf4 2. Sg4# [Sc4?].

3. maininta: nro 1 Aleksander Tyunin (RUS)

Tietysti kaikki alkusiirrot ottavat pakoruudun, tietysti yhtään mattia ei eritellä, tietysti vain muoto c) on temaattinen, mutta mahtaako olla muuta tapaa esittää minatyryssä peräti seitsemän matinmuutosta siirtoon 1.-b2 ja kaksi siirtoon 1.-Kb2!

a) 1.Lb4? b2/Kb2 2.Df7/Dh2#, 1.- c5!
1.Dd8? b2/Kb2 2.Dg8/Dd2#
1.Lc5? b2 2.Df7#, 1.- Kb2!
1.Dh2+? b2!
1.De5! (2.Da1, Ta1#) b2 2.De6#
b) 1.Df4? b2 2.Da4#, 1.- d4!
1.De5? (2.Da1, Ta1#) b2 2.Dxd5#, 1.- d4!
1.Dc3! (2.Da1, Ta1#) 1.- b2!
c) **1.Dc1!** (2.Da1, Db1, Da3#) b2 2.Dc4#.

3rd Commendation: nr 1 Aleksander Tyunin (RUS). Of course all keys take a flight, of course no mates are separated, of course the part c) is the only thematic one, but I wonder if there is any other way to produce no less than seven changed mates to 1.-b2 and two to 1.- Kb2 in miniature!

a) 1.Bb4? b2/Kb2 2.Qf7/Qh2#, 1.- c5!
1.Qd8? b2/Kb2 2.Qg8/Qd2# 1.Bc5? b2
2.Qf7#, 1.- Kb2! 1.Qh2+? b2! **1.Qe5!**
(2.Qa1, Ra1#) b2 2.Qe6# b) 1.Qf4? b2
2.Qa4#, 1.- d4! 1.Qe5? (2.Qa1, Ra1#) b2
2.Qxd5#, 1.- d4! **1.Qc3!** (2.Qa1, Ra1#) 1.-
b2! c) **1.Qc1!** (2.Qa1, Qb1, Qa3#) b2 2.Qc4#.

4. maininta: nro 12 Aleksander Varinski (BLR)

Kuten edellisessäkin tehtävässä, kaksois- ja moniuhkaukset ovat tavallaan teknisiä välineitä ja myönnytyksiä taktisten keinojen taloudelliselle käytölle. Tässä uhkaukset sallivat laatijan esittää hämmästyttävän voimannäytteen: vD:lla on seitsemän houkutusta, jotka torjutaan La2:n, Rd4:n tai kerran sd3:n siirrolla. Jokainen torjunta perustuu siihen, että joka linjan, jota vD yrittää hyödyntää joko välittömästi tai mustan puolustuksen jälkeen, katkaisee musta napula. Houkutusia voidaan sanoa perikriittisiksi, vaikka kriittiset ruudut tai linjat muuttuvat houkutuksesta toiseen. Toinen teemanimike voisi olla kaksinkamppailu, vaikka kuningattaren vastustajakin vaihtuu houkutuksesta toiseen. Tehtävässä on muutama matinmuutos, etenkin siirtoon 1.-dR-, triviaali puolustuksenmuutos, ja jotkut uhkaukset esiintyvät uudelleen mattisirtoina tai päinvastoin. Vaikka näistä piirteistä puuttuikin systematiikka, niin ne kuitenkin nostavat tehtävän tylsästä ennätyksestä taide-tehtävän luokkaan. Taloudellisuus ilman valkeita sotilaita olisi melko hyvä, mutta vLf1:n osa on hyvin vähäinen.

1.Da5? (2.Dxe5A,Txe5B,Rd6C#) dR~/bxa5
2.Dxe1/Rc5#, 1.- Re2! 1.Dd6? (2.A,B#) dR~
2.Dg6#, 1.- Re6! 1.De7? (2.A,B#) dR~
2.Dh7#, 1.- Le6! 1.Df8? (2.Rg3,Tg4#) Re2
2.Df5#, 1.- Lf7! 1.Da8? (2.Rc5,Rd6#) Ld5
2.Rd6#, 1.- Rc6! 1.Dxa2? (2.Dd5,Rd6#)
Rb3! 1.Dc1? (2.De3,Rg3,Rf6#) d2! **1.Dc5!**
(2.A,B,C#) 1.- Rb5/bxc5/Rf5 2.De3/Rxc5/
Tg4#.

5. maininta: nro 3 Marko Ylijoki, Jyväskylä

Ojanen-teemassa moniuhkauksella ei määritelmän mukaisesti ole muuta tehtävää kuin pysyä virtuaalisena! Kuitenkaan minusta pseudo-vapaat mustan siirrot, jotka sallivat kaikki uhkamattit, eivät sodi liikaa teeman henkeä vastaan. Tämän tehtävän houkutusvaiheessa on kolme uhkausta, kolme epätemaattista "puolustusta", jotka sallivat kaikki uhkaukset, ja kolme teemapuolustusta, joita seuraa kolme täysin uutta mattia. Minua tämä aritmeettinen yhtenäisyys huvittaa! Tämä olisi toki yksinään liian vähän, mutta niukkaan materiaaliin

4th Commendation: nr. 12 Aleksander Varinski (BLR). Here, like in the previous problem, the double and multiple threats are a kind of technical device and a concession to the economy of tactical means. In this case they enable the composer to realize an amazing tour de force: wQ has seven tries which are refuted by bBa2 or bSd4, once by bPd3, each refutation based on the fact that every line wQ is trying to exploit, either immediately or after black's defence, is cut by a black unit. Tries can be called pericritical, although the critical squares or lines change from one try to another. Another thematic label might be a duel, Q's adversary, too, changing from one phase to another. There are a few changed mates, notably to 1.- dS~, a trivial mate transference, some threats re-appearing as mates, or vice versa, and these features, even if somewhat lacking systematic pattern, raise this problem from a dull task into an artistic chess problem. Economy with no wPs would be fairly good, but the role of wBf1 is very weak.

1.Qa5? (2.Qxe5A,Rxe5B,Sd6C#) dS~/bxa5
2.Qxe1/Sc5#, 1.- Se2! 1.Qd6? (2.A,B#) dS~
2.Qg6#, 1.- Se6! 1.Qe7? (2.A,B#) dS~
2.Qh7#, 1.- Be6! 1.Qf8? (2.Sg3,Rg4#) Se2
2.Qf5#, 1.- Bf7! 1.Qa8? (2.Sc5,Sd6#) Bd5
2.Sd6#, 1.- Sc6! 1.Qxa2? (2.Qd5,Sd6#)
Sb3! 1.Qc1? (2.Qe3,Sg3,Sf6#) d2! **1.Qc5!**
(2.A,B,C#) 1.- Sb5/bxc5/Sf5 2.Qe3/Sxc5/
Rg4#.

5th Commendation: nr. 3 Marko Ylijoki, Jyväskylä. In Ojanen Theme a multiple threat has, inherently, no other function than to remain permanently virtual! Yet I think pseudo-free black moves that allow all threat mates do not conflict with the spirit of the theme too much. Here we have, in the try phase, three threats, three unthematic "defences" that allow all of them, and three thematic defences forcing three completely new mates. I find this arithmetic coherence amusing! Surely, this would be too thin alone, but, considered the slender force employed, there is a lot of changed play, in fact almost a Zagoruyko. The correct key, compared to 1.Qe5?, is nice in that it attacks bK from a distance. However, a battery

nähdessä tehtävässä on paljon muutospelejä, itse asiassa melkein Zagorujko. Oikea alkusiirto, verrattuna siirtoon 1.De5?, on siinä mielessä hyvä, että se hyökkää kaukaa mK:n kimppuun. Kuitenkin teeman esittäminen patterin avulla on vähäarvoisempaa kuin suora matein, ja patterikoneisto, jossa on mustan ”pikku-Pickaninny”, ei ole uutta tämän teeman yhteydessä. Lisäksi houkutuksessa mahdollisuus 1.-c3 (estää sivuratkaisun 1.Db8) on temaattinen virhe, sillä se lisää epätemaattiset matit 2.Lb3, La2#. Siksi pidän parempana rakennetta +vsb3 ja msc4->b5 (6+5).

1.De5? (2.Lf7,Ld5,Lxc4#) d6/d5/dxe6
 2.Dxg7/Lc8/Dxe6#, 1.- Lc7! **1.Dd2!**
 (2.Dxd7#) d6/d5/dxe6 2.Dg5/Db4/Dxd8#.

Kiitän sydämellisesti kaikkia osallistujia heidän panoksestaan tähän kilpailuun ja onnittelen sijoittuneiden tehtävien laatijoita! Kiitän myös Suomen Tehtäväniekat ry:tä, joka omalla tuellaan teki tämän kilpailun mahdolliseksi.

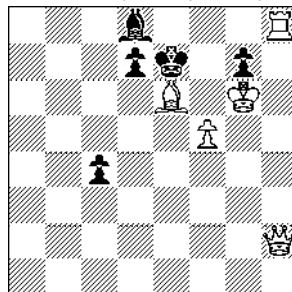
Tampere, marraskuun 16, 2006

Kari Valtonen
 Kv. tehtävätuomari

Valitusaika on kolme kuukautta tämän lehden päiväyksestä, huomautukset tuomioon luottamusmies Teppo Mäntälle, Vanhakoivistontie 7 as. 17, 28360 Pori.

The award is open for claims three months after publication. Claims should be sent to Teppo Mänttä, Vanhakoivistontie 7 as. 17, FIN-28360 Pori, Finland

5. maininta /
 5th Commendation
 Marko Ylijoki, Jyväskylä

2#

5+5

*rendering of the theme is of lower order, and the battery mechanism with “reduced Pickaninny” is not new in this thematic context. Furthermore, in the try the possibility of 1.- c3 (needed to stop a cook 1.Qb8) is a thematic error, since it adds non-thematic mates 2.Bb3, Ba2#. Therefore, I prefer +wPb3 and bPc4->b5 (6+5). *1.- d6 2.Qh4# 1.Qe5? (2.Bf7, Bd5, Bxc4#) d6/d5/dxe6 2.Qxg7/Bc8/Qxe6#, 1.- Bc7! **1.Qd2!** (2.Qxd7#) d6/d5/dxe6 2.Qg5/Qb4/Qxd8#.*

I sincerely thank all participants for their contributions to this tourney and congratulate the composers of the honored problems! I also thank The Finnish Problemists' Association which provided the means to make this tourney possible.

Tampere, November 16th, 2006

Kari Valtoneni
 FIDE International Judge
 for Chess Composition